

Budgetuppföljning per februari

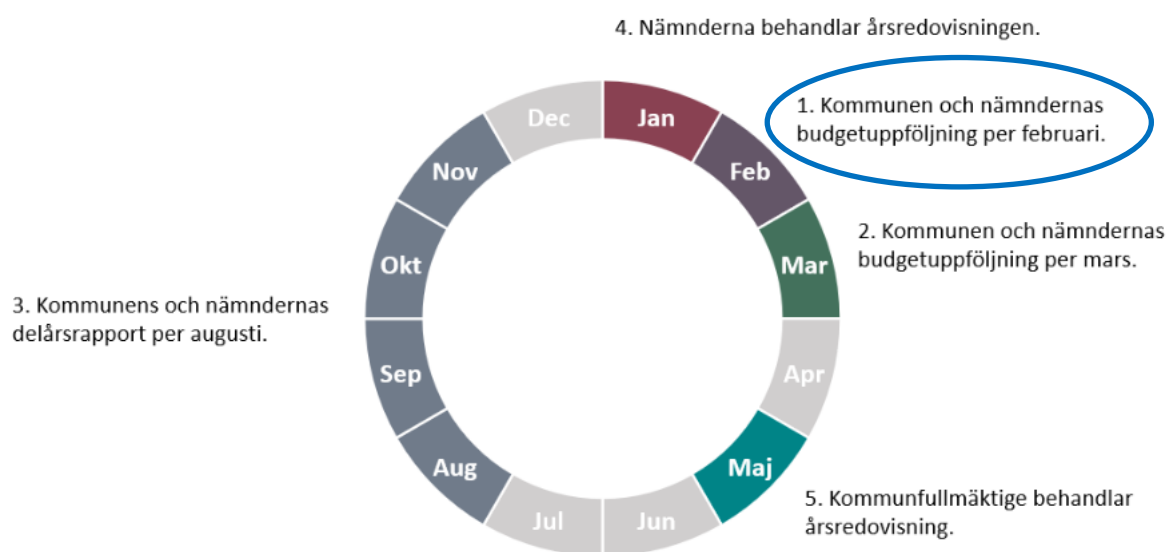
SOCIALNÄMNDEN

Inledning

I enlighet med kommunens riktlinjer för ekonomistyrnings ska styrelse och varje nämnd fortlöpande följa upp verksamheten både i verksamhetsmässiga och ekonomiska termer inom respektive ansvarsområde.

Översikt av kommunens budgetuppföljningsprocess

Budgetuppföljning per februari

Kommunen, styrelsens och nämndernas budgetuppföljning per februari är en ekonomisk uppföljning med fokus på prognos och avvikelse mot budget.

Rapport

Datum: 2026-03-13

Diarienummer: 2026/0035

Socialnämnden

Anna Dalén Engryd

Innehåll

1.	Ekonomi	4
1.1.	Driftredovisning	5
1.2.	Verksamhetens nettokostnader	5
2.	Risker	8

1. Ekonomi

För år 2026 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 18,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Den positiva avvikelsen beror främst på äldreomsorgen som prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 14,2 miljoner kr. Detta beror främst på lägre volymer inom vård- och omsorgsboendena mot budget.

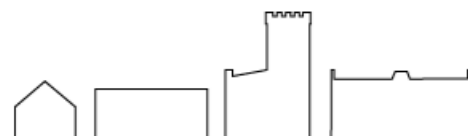
Avvikelsen totalt inom Individ och familjeomsorgen (IFO) är positiv med 2,9 miljoner kronor mot budget. Inom familjeavdelningen är avvikelsen positiv med 0,5 miljoner kronor, beroende på lägre volymer inom hem för vård eller boende (HVB) och Statens institutionsstyrelse (Sis). Den positiva prognosen dämpas något då antalet placeringarna för familjehem förväntas vara högre än mot budget.

Inom vuxenavdelningen är avvikelsen positiv med 2,4 miljoner kronor, då intäkter från Migrationsverket prognostiseras bli högre än budgeterat. Den positiva avvikelsen beror även på lägre prognostiserade volymer och kostnader för försörjningsstöd än mot budget.

Funktionshinderomsorgen visar en positiv avvikelse i prognosen med 5,7 miljoner kronor, främst avseende förändrat insatsbehov inom bostad med särskild service, lägre volym för assistansersättning och korttidsvistelse för barn.

Socialpsykiatrins prognos visar en negativ avvikelse med 0,6 miljoner kronor. Främsta orsaken till avvikelsen beror på högre prognostiserad volym inom boendestöd.

Egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget om 3,6 miljoner kronor. Detta förklaras huvudsakligen av avvecklingskostnader samt lägre intäkter inom vård- och omsorgsboenden.

1.1. Driftredovisning

Driftsredovisning							
Mnkr	Utfall feb 2026	Budget feb 2026	Prognos helår 2026	Budget helår 2026	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2025
Intäkter	60,8	59,2	382,7	361,4	21,3	6%	376,7
Kostnader	-190,0	-201,3	-1 209,7	-1 206,9	-2,8	0%	-1 142,9
Nettokostnader	-129,3	-142,1	-827,0	-845,5	18,5	-2%	-766,2

Tabellen visar nämndens intäkter, kostnader och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år. Siffror inkluderar egen regi.

För år 2026 prognostiserar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 18,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 2,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Intäkterna överskrider budget med 21,3 miljoner kronor. Detta är främst ett resultat av prognostiserade statsbidrag.

Kostnaderna avviker negativt mot budget med 2,8 miljoner kronor. Avvikelsen består till största del av kostnader finansierade med statsbidrag, men även minskade kostnader för lägre volymer i äldreomsorgen, individ-och familjeomsorg och funktionshinderomsorg.

Statsbidragen prognostiseras uppgå till 23 miljoner kronor.

1.2. Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader							
Mnkr	Utfall feb 2026	Budget feb 2026	Prognos helår 2026	Budget helår 2026	Avvikelse mot budget helår	Avvikelse mot budget helår %	Utfall helår 2025
Administration och nämnd	-3,0	-4,2	-25,5	-25,5	0,0	0%	-19,3
Individ- och familjeomsorg	-12,8	-16,2	-95,4	-98,4	2,9	-3%	-82,4
Äldreomsorg	-75,8	-81,0	-472,1	-486,3	14,2	-3%	-445,8
Funktionshinderomsorg	-31,4	-35,2	-205,7	-211,4	5,7	-3%	-198,1
Social psykiatri	-4,0	-4,0	-24,6	-24,0	-0,6	3%	-23,5
FoU Nordost	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0
Familjerätt	0,0		0,0	0	0,0		0,0
Stimulansmedel	0,0		0,0	0	0,0		0,0
Egen regi	-2,2	-1,5	-3,6	0	-3,6	100%	3,1
Nettokostnader	-129,3	-142,1	-827,0	-845,5	18,5	-2%	-766,2

Tabellen visar fördelningen av nämndens nettokostnader per verksamhet och prognosavvikelse för helåret jämfört med budget och föregående år.

Administration och nämnd

Administration och nämnd prognostiserar ingen avvikelse mot budget.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg prognostiserar totalt en positiv avvikelse mot budget med 2,9 miljoner kronor vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader.

Familjeavdelningen prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 0,5 miljoner kronor vilket motsvarar 0,9 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på lägre prognostiserade volymer inom hem för vård eller boende (HVB) och Statens institutionsstyrelse (Sis). Den positiva prognosen dämpas något då antalet placeringarna för familjehem prognostiseras vara högre än mot budget.

Vuxenavdelningen prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 2,4 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,9 procent av budgeterade kostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på högre prognostiserade intäkter från Migrationsverket än budgeterat. Den positiva avvikelsen beror även på lägre volymer och kostnader för försörjningsstöd än mot budget.

Äldreomsorg

Äldreomsorg prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 14,2 miljoner kronor vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen i prognosen beror på lägre prognostiserade volymer inom vård- och omsorgsboendena med cirka 15 platser än mot budget. Inom hemtjänsten beräknas volymen och kostnaden följa budget. Kostnaden för korttidsboende förväntas även den att följa budget.

Funktionshinderomsorg

Funktionshinderomsorg prognostiserar en positiv avvikelse mot budget med 5,7 miljoner kronor vilket motsvarar 3,0 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på beror förändrade insatsbehov inom bostad med särskild service, lägre volym för assistansersättning och korttidsvistelse för barn.

Socialpsykiatri

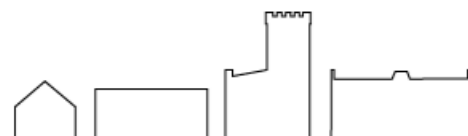
Socialpsykiatri prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 0,6 miljoner kronor vilket motsvarar 2,6 procent av budgeterade nettokostnader. Främsta orsaken till avvikelsen beror på högre prognostiserad volym inom boendestöd.

Egen regi

Egen regi prognostiserar en negativ avvikelse mot budget med 3,6 miljoner kronor. Främsta orsaken till avvikelsen beror på avvecklingen av Storkalmar vård- och omsorgsboende. Under årets första månader har intäkterna varit lägre på grund av att brukarnas utflyttning skett i en snabbare takt än planerat samtidigt som verksamhetens begränsade omfattning inte möjliggjort motsvarande neddragning av bemanningen. Sedan februari i år bedrivs ingen verksamhet, men kostnader för lokalhyra fram till december 2027 kvarstår förutsatt att ingen annan planering för fastigheten görs.

Egen regi prognostiserar en lägre beläggning av brukare för det nyetablerade korttidsboendet Idun, vilket medför lägre intäktsnivåer än tidigare beräknat. Verksamheten arbetar aktivt för att minimera antalet tomma dygn, då outnyttjade platser genererar kostnader och innebär ett mindre effektivt resursutnyttjande. Med hänsyn till att korttidsplatser används för flera olika ändamål, såsom avlastning, rehabilitering och akutplacering, är det svårt att planera beläggningen.

Inhyrning av arbetsterapeuter och fysioterapeuter är nödvändigt på grund av svårigheter att rekrytera dessa kompetenser, vilket prognostiseras leda till högre kostnader än budgeterat.

2. Risker

Ekonomiska risker

Volymrelaterade risker

Socialnämndens verksamhet är svår att prognostisera och volymerna bygger på antaganden och analyser av befintliga fakta vid det givna tillfället som kan komma att förändras.

Volymförändringar inom socialnämndens verksamheter utgör en betydande ekonomisk risk. Exempelvis kan behov av placeringar inom individ- och familjeomsorgen (IFO) innebära mycket höga kostnader, särskilt vid omfattande och komplexa vårdbehov som kräver institutionsplaceringar. Jämförelsevis kan minskad efterfrågan av exempelvis boendeplatser inom LSS leda till perioder med tomma lägenheter vilket påverkar intäkterna negativt och ökar risken för underutnyttjade resurser.

Strukturella och avtalsrelaterade risker

Kommunens övertagande av Villa Odinslund i egen regi den 27 maj 2025 har medfört höga hyreskostnader som inte fullt ut täcks av hyror från brukare samt lokalschablon för gemensamhetslokaler. Detta är och kommer fortsatt vara en ekonomisk risk.

Socialförvaltningen har avtal med externa leverantörer som i sig kan innebära ekonomiska risker. För att säkerställa att dessa potentiella risker minimeras är det viktigt att förvaltningen tillämpar ett strategiskt förhållningssätt och en ändamålsenlig inköpsprocess.

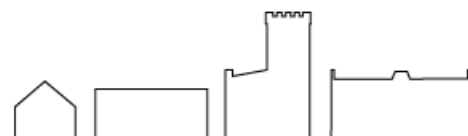
Personal- och kompetensförsörjning

Svårigheter att rekrytera nyckelkompetenser såsom arbetsterapeuter och fysioterapeuter har lett till behov av inhyrd personal, vilket är kostnadsdrivande. Om omsättningen på verksamhetschefer och sjuksköterskor ökar, leder detta till ökade verksamhetskostnader och påverka kvaliteten i utförandet.

Digitalisering och nya arbetssätt

Den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft den 1 juli 2025, innebär ett paradigmskifte för socialtjänstens uppdrag och arbetssätt. Lagen ställer högre krav på tillgänglighet, förebyggande arbete och kunskapsbaserade insatser.

Omställningen kräver investeringar i teknik, kompetensutveckling och nya strukturer. Digitalisering är en central del i detta arbete. Genom att utveckla digitala lösningar, exempelvis säker digital kommunikation och nya e-tjänster, skapas förutsättningar för en

mer tillgänglig och effektiv socialtjänst. På lång sikt bedöms dessa satsningar kunna leda till kostnadsbesparingar och förbättrad kvalitet, men på kort sikt innebär de en ekonomisk belastning som inte fullt ut är budgeterad.

Statliga beslut och externa faktorer

Statliga beslut kring exempelvis integration kan ha direkt påverkan på nämndens ekonomi om utfallet inte blir enligt prognostiserat vilket var utfallet under 2025.

Risker för verksamhet

Ökad komplexitet i socialtjänstens ärenden

När volymerna inom socialtjänsten ökar, det vill säga antalet ärenden blir fler ökar också arbetsbelastningen. Den ökade komplexiteten i ärendena ställer högre krav på kompetens, samverkan och tillgängliga resurser. För att kunna möta behoven och samtidigt säkerställa kvaliteten i insatserna behöver verksamheten ges rätt förutsättningar både organisatoriskt och ekonomiskt.

Omvärldsrisker

Desinformation

Det pågår en omfattande spridning av desinformation kopplat till socialtjänstens arbetssätt och uppdrag. Denna desinformation ger en missvisande bild om myndighetens arbete som främst sprids via sociala medier. Spridningen av desinformation har lett till flera allvarliga konsekvenser.

1. Hot och trakasserier mot personal: socialsekreterare och andra anställda inom socialtjänsten har blivit utsatta för hot och trakasserier i vissa av Sveriges kommuner, vilket kan skapa en känsla av osäker arbetsmiljö
2. Minskat förtroende för socialtjänsten: spridningen av desinformation har skadat allmänhetens förtroende för socialtjänsten, vilket kan leda till att människor tvekar att söka hjälp eller samarbeta med myndigheten.
3. Påverkan på beslut: rädslan för hot och trakasserier kan påverka socialsekreterares beslut, vilket i sin tur kan leda till att barn och familjer inte får det stöd de behöver.
4. Ökad arbetsbelastning: hanteringen av desinformation och dess konsekvenser kan öka arbetsbelastningen för socialtjänsten, vilket kan påverka arbetets kvalitet.

Det oroliga läget i världen kan vidare innebära flera omvärldsrisker för socialtjänsten.

